

بهبود سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی کشور بر مبنای رویکرد داده بنیاد

تارا نیک اندام مدیر^۱مریم اوشک سرایی^۲مهدی فدایی اشکیکی^۳کیهان آزادی هیر^۴محمد رضا وطن پرست^۵

تاریخ دریافت: ۱۳/ ۵/ ۱۳۹۹

تاریخ پذیرش: ۱۵/ ۸/ ۱۳۹۹

چکیده

با وجود گستردگی و ظرفیت‌های بالقوه بخش کشاورزی، توان رقابتی تولیدکنندگان و بهره‌برداران بخش به‌ویژه در زمینه توسعه بازرگانی در این بخش بسیار محدود است هدف این مقاله ارائه مدلی به منظر بهبود سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی کشور می‌باشد، پژوهش حاضر از نوع پژوهش‌های کیفی می‌باشد که با استفاده از رویکرد داده بنیاد انجام گردید. جامعه پژوهش شامل خبرگان اداره منابع طبیعی کشور، اداره جهاد کشاورزی کشور و تعدادی از اساتید دانشگاهی خبره در بخش کشاورزی مالی، مورد مصاحبه قرار گرفتند. که مجموعه ۲۰ نفر با روش هدفمند به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. داده‌ها با روش مصاحبه نیمه ساختاریافته گردآوری گردید. روایی این پژوهش توسط مصاحبه شونده‌گان و سپس اساتید متخصص مورد بررسی قرار گرفت و تأیید گردید. برای سنجش پایایی نیز از روش پایایی بازآزمون استفاده شده است. میزان پایایی مصاحبه‌های انجام شده در پژوهش حاضر ۸۰ درصد بوده در نتیجه قابلیت اعتماد کدگذاری مورد تأیید می‌باشد. در این پژوهش از نرم‌افزار Atlas.ti استفاده شده است. داده‌ها در سه مرحله کدگذاری باز، محوری و انتخابی تحلیل شدند. یافته‌های پژوهش بیانگر این است که بهبود سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی شامل مقوله‌های مرکزی، سطح درآمد، مصرف انرژی و نا اطمینانی تورم می‌باشد و با توجه شرایط علی، شرایط زمینه‌ای و شرایط مداخله‌گر راهبردهایی تدوین و مدل نهایی بر اساس آن ارائه شده است.

کلیدواژه‌ها: سرمایه‌گذاری، کشاورزی، رویکرد داده بنیاد، توسعه اقتصادی.

^۱ دانشجوی دکتری مدیریت صنعتی مالی، واحد رشت، دانشگاه آزاد اسلامی، رشت، ایران. Taranikandam@yahoo.com

^۲ استادیار گروه مدیریت صنعتی، واحد رشت، دانشگاه آزاد اسلامی، رشت، ایران (نویسنده مسئول) Maryam_ooshaksaraie@yahoo.com

^۳ استادیار گروه مدیریت صنعتی، واحد رشت، دانشگاه آزاد اسلامی، رشت، ایران Fadaei@iaurasht.ac.ir

^۴ استادیار گروه حسابداری، واحد رشت، دانشگاه آزاد اسلامی، رشت، ایران Ka.cpa2012@yahoo.com

^۵ استادیار گروه حسابداری، واحد رشت، دانشگاه آزاد اسلامی، رشت، ایران Vatanparast@iaurasht.ac.ir

کشاورزی و صنایع وابسته به آن، از جمله اصلی‌ترین فعالیت‌های اقتصادی انسان در جهان است که بزرگ‌ترین وسیله و زمینه پیشرفت انسان‌ها و جامعه بشری بوده است. از این‌رو نقشی اساسی در زندگی انسان‌ها داشته است. بررسی‌ها نشان می‌دهد که اقتصاد بسیاری از کشورها به‌خصوص کشورهای در حال توسعه، بر بخش کشاورزی متکی است و تولیدات کشاورزی، عمده‌ترین محصولات این کشورها محسوب می‌شود. از این‌رو می‌توان چنین انتظار داشت که توسعه بخش کشاورزی در رشد و توسعه این‌گونه کشورها نقش اساسی ایفا کند (اکبرزاده و سلیمانی، ۱۳۹۷). اهمیت بخش کشاورزی در توسعه اقتصادی کشورها مبین این واقعیت است که کشاورزی به عنوان اولین بخش اقتصاد، عرضه‌کننده عوامل اساسی زندگی انسان‌ها و سایر بخش‌های اقتصاد است و در توسعه همه‌جانبه کشورها نقش مهمی را ایفا می‌کند. در این راستا کشاورزی می‌تواند نقش خود را به اشکال مختلفی مانند عرضه نیروی کار و سرمایه مازاد، تأمین مواد غذایی و مواد خام صنعتی، گسترش صادرات غیرنفتی و تأمین ارز خارجی، تهیه بازار برای کالاهای صنعتی سبک بالادستی و پایین‌دستی، تشویق سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های تولیدی جانبی و صنایع تبدیلی و تکمیلی و همچنین رونق مبادلات تجاری محصولات کشاورزی به‌عنوان موتور محرکه توسعه اقتصادی کشورها از ایفا کند (کریم و همکاران، ۱۳۹۳). علاوه بر این، بازار مالی کشاورزی با توجه به نقش مؤثری که در تأمین منابع مالی برای سرمایه‌گذاری و توسعه بخش کشاورزی دارد، از اهمیت قابل توجهی برخوردار است؛ بنابراین، وجود یک بازار مالی کارآمد که نیازهای مالی کشاورزان را با هزینه مبادله نسبتاً پایینی تأمین کند از جمله پیش‌نیازهای بنیادی توسعه بخش کشاورزی به شمار می‌رود (عبداللهی، ۱۳۸۵).

ایران به لحاظ وسعت و میزان زمین‌های قابل کشت، ظرفیت بالقوه‌ای برای کشاورزی به‌عنوان یکی از مهم‌ترین بخش‌های اقتصادی در اختیار دارد (کریم و همکاران، ۱۳۹۳). اگرچه بخش کشاورزی در صدی از تولید ناخالص داخلی کشور را به خود اختصاص داده است، اما به علت وابستگی ایران به نفت به‌عنوان یک کشور نفت‌خیز، بخش کشاورزی تا حدی مغفول مانده است. با این وجود طی چند سال اخیر و با شدت یافتن تحریم‌ها، استراتژی‌هایی برای کاهش مخاطرات اقتصادی کشور و دستیابی به توسعه پایدار در زیر عنوان اقتصاد مقاومتی در پیش گرفته شده است. این امر خود مبین آن است که بخش کشاورزی در اقتصاد ایران توانایی دارد که جایگزین بخش نفت شود. شایان ذکر است که سند چشم‌انداز بیست‌ساله کشور به‌عنوان مهم‌ترین سند راهبردی کشور، ایران را به عنوان کشور اول منطقه معرفی می‌کند. با توجه به دسته‌بندی کشورهای حوزه سند چشم‌انداز به دو دسته کشورهای نفت‌خیز و غیر نفت‌خیز، می‌توان گفت که عمدتاً در کشورهای نفت‌خیز، بخش کشاورزی قوی نیست. در این بین تنها کشور ایران است که علاوه بر نفت‌خیز بودن، بخش کشاورزی نسبتاً قوی‌تری دارد (کریم و همکاران، ۱۳۹۳). از این‌رو سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی ایران نیز مانند سایر کشورها می‌تواند موجب افزایش تولید محصولات کشاورزی و به دنبال آن افزایش صادرات آنها گردد. به این ترتیب قادر خواهد بود با حدی کمبود درآمدهای ارزی را برطرف نماید. سرمایه‌گذاری در این بخش می‌تواند با ایجاد فرصت‌های شغلی جدید سبب رشد اشتغال در این حوزه شود و از مهاجرت روستاییان به شهرها نیز بکاهد. همچنین می‌تواند باعث افزایش درآمد کشاورزان و بهبود توزیع درآمد گردد. سرمایه‌گذاری در این بخش به علت وجود ارتباطات پسین و پیشینی که با سایر فعالیت‌های اقتصادی دارد می‌تواند به رشد تولید و اشتغال در سایر بخش‌ها نیز کمک نماید (امینی و فلیحی، ۱۳۷۷؛ صامتی و فرامرزیپور، ۱۳۸۳؛ اکبرزاده و سلیمانی ۱۳۹۷). طبق آخرین آمارهای بانک مرکزی ایران، بخش کشاورزی بزرگ‌ترین بخش اقتصادی کشور پس از بخش خدمات است که حدود ۲۶ درصد تولید ناخالص داخلی و ۲۶ درصد از صادرات غیرنفتی را به خود اختصاص می‌دهد، همچنین محل اشتغال ۲۳ درصد از شاغلان کل کشور است و بیش از ۸۰ درصد غذای کشور در این بخش تأمین می‌شود. به این ترتیب این بخش از نظر تولید، اشتغال، صادرات، بهره‌برداری اصولی از منابع طبیعی خدادادی، توسعه تحقیقات و فناوری و توسعه مشارکت‌های مردمی، یکی

از ارکان مهم اقتصاد کشور به حساب می‌آید؛ بنابراین ترتیب رشد این بخش تا حدود زیادی تعیین‌کننده رشد اقتصادی کشور است (جلایی و همکاران، ۱۳۹۳).

۲- مبانی نظری

سرمایه‌گذاری: از دیدگاه کلی، سرمایه‌گذاری به معنای مصرف پول‌های در دسترس برای دستیابی به پول‌هایی بیشتر در آینده است. به عبارت دیگر سرمایه‌گذاری یعنی به تعویق انداختن مصرف فعلی برای دستیابی به امکان مصرف بیشتر در آینده است (وبر و همکاران، ۲۰۱۲). سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی جهان از سال ۱۹۷۵ تا انتهای قرن گذشته دائماً کاهش پیدا کرد؛ اما پس از آن به واسطه کاهش سرعت تقلیل سرمایه‌گذاری در کشاورزی کشورهای توسعه‌یافته، روند سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی جهان به آرامی افزایش پیدا کرده اما هنوز یک نکته نگرانی‌های موجود در این زمینه را تشدید می‌کند که آن‌هم روند کاهش سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی کشورهای در حال توسعه است (کریم و همکاران، ۱۳۹۳). از آنجائی که مزیت‌ها و مشخصه‌های مهمی چون تنوع آب و هوایی، تنوع زمین، نیروی کار ارزان و غیره لازمه‌ی شکوفایی و رونق کشاورزی در یک منطقه می‌باشد و لازمه شکل‌گیری یک بخش توانمند کشاورزی، اتخاذ سیاست‌های مناسب است و این سیاست‌ها بدون شناسایی و تشخیص عوامل مؤثر و مهم نمی‌توانند اتخاذ گردند (شیری و همکاران، ۱۳۹۶). در این قسمت بعضی از مطالعات انجام شده در زمینه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی از ابعاد مختلف ارائه شده است. جباری پیروسیان و نوبری (۱۳۹۹) به شناسایی و رتبه‌بندی عوامل تولید ناب- سبز و سرمایه‌گذاری سبز با روش فرایند تحلیل سلسله مراتبی AHP پرداختند. نتایج تحقیق در قالب گزارشگری ابعاد غیر پولی یا پایداری، تصویری جامع از فعالیت‌های سازمان و دیدگاهی متوازن از آثار و منافع آن را در ابعاد اقتصادی، اجتماعی و محیطی ارائه می‌نماید و از آنجایی که اندازه‌گیری مالی عملکرد پایداری شرکت‌ها رو به افزایش است، ارزیابی ریسک و بازده مورد انتظار عملکرد مدیریت شرکت‌ها، با نگرش پایداری نیز امکان‌پذیر خواهد شد و سرمایه‌گذاری در ابعاد پایداری برای سرمایه‌گذاران یک مزیت نسبی تلقی گردیده و یکی از عوامل اساسی موقعیت تجاری به شمار می‌رود. امیدوار و مقدسی (۱۳۹۸) برآورد ارزش افزوده بالقوه بر زیر بخش‌های کشاورزی ایران را در دوره ۱۳۷۰-۱۳۹۳ بررسی نمودند. نتایج حاکی از ارزش افزوده بالقوه اختلاف فاحشی با مقدار بالفعل دارد و این نشان‌دهنده ظرفیت بلااستفاده بخش کشاورزی است. نیکروش و همکاران (۱۳۹۷) اثر شوک متغیرهای کلان اقتصادی بر تجارت بخش کشاورزی را بررسی نمودند. یافته‌ها حاکی از آن است که در بلندمدت، شوک‌های ناشی از تجارت، ارزش افزوده، سرمایه‌گذاری و نرخ ارز بخش کشاورزی را تحت تأثیر قرار داد. مرید سادات و همکاران (۱۳۹۷) تحلیل وضعیت پایداری در سیاست‌های کلان و بخشی در کشاورزی ایران را بررسی نمودند. نتایج نشان داد که سیاست‌های کلان ملی شامل قانون اساسی، سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ و سیاست‌های آن و سیاست‌های برنامه‌های توسعه، به لحاظ اندیشه‌ای، همسو با تحولات علمی، از حرکت نخستین در راستای پایداری برخوردار هستند و روند توجه به پایداری در برنامه‌ها تقریباً صعودی است. بر اساس اوزان محاسبه شده است. فتحی و همکاران (۱۳۹۵) تأثیر محدودیت‌های مالی بر کارایی سرمایه‌گذاری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس که منجر به افزایش میانگین کیو-توبین بر سرمایه‌گذاری و در نتیجه افزایش کارایی سرمایه‌گذاری این شرکت‌ها می‌شود را بررسی نمودند. خالقی و همکاران (۱۳۹۴) اثر تغییر اقلیم بر تولید بخش کشاورزی و بر اقتصاد ایران با رویکرد ماتریس اجتماعی بررسی نمودند، نتایج نشان داد که اثر تغییر اقلیم پیش‌بینی شده برای ایران در دوره ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۵ تولید کشاورزی ۵/۳۷٪ کاهش می‌یابد و همچنین دهک‌های پایین‌تر، خانوارهای روستایی و شهری درآمدشان کاهش می‌یابد. شریف‌زاده و عبدالله زاده (۱۳۹۴) مطرح نموده است کارکنان دولتی که در ترویج و توسعه کشاورزی فعالیت دارند از روش‌های سنتی بالا به پایین برای انتقال فناوری استفاده می‌کنند و این امر خود از موانع

جدی توسعه پایدار کشاورزی می‌باشد. ایزه و اوگیجی^۱ (۲۰۱۳) در پژوهشی نشان داد سیاست مالی بر ارزش افزوده زیر بخش زراعی، دامی و شیلات اثر مثبت داشته است. همچنین تأثیر اعتبارات به‌عنوان یک سیاست پولی بر ارزش افزوده زیربخش‌های کشاورزی، مثبت ارزیابی گردید. دنیس^۲ (۲۰۱۱) نشان داد که شرکت‌هایی که از طریق بدهی برای سرمایه‌گذاری خود تأمین می‌نمایند در سال‌های بعدی با محدود کردن تقسیم سود سعی می‌کنند به وضعیت فعلی خود برگردند.

۳- ابزار و روش‌ها

هدف این پژوهش، ارائه مدل مفهومی برای بهبود سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی کشور است. به این منظور به بررسی و شناسایی عواملی که در بهبود سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی کشور است در راستای دستیابی به این هدف سؤالات به شرح زیر تنظیم گردیده است. شرایط علی در بهبود سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی کشور کدام است؟ مقوله محوری در بهبود سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی کشور کدام است؟ شرایط زمینه‌ای در بهبود سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی کشور کدام است؟ شرایط مداخله‌ای در بهبود سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی کشور کدام است؟ راهبردها و استراتژی‌ها در بهبود سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی کشور کدام است؟ پیامدهای بهبود سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی کشور کدام است؟

پژوهش حاضر از نوع پژوهش‌های کیفی است؛ که در آن با استفاده از رویکرد نظریه داده بنیاد به ارائه مدلی مفهومی در جهت بهبود سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی با استفاده از نرم‌افزار Atlas.ti پرداخته شده است. رویکرد نظریه داده بنیاد یک نوع روش پژوهش کیفی است که به‌طور استقرایی یک سلسله رویه‌های سیستماتیک را به کار می‌گیرد تا نظریه‌ای درباره پدیده مورد مطالعه ایجاد کند. برای گردآوری داده‌ها از رویکرد داده بنیاد که رویکردی کیفی است استفاده می‌شود روش گردآوری داده‌ها در بخش کیفی اغلب مصاحبه می‌باشد. در تحقیق حاضر با توجه به موضوع و اهداف تحقیق از روش مصاحبه نیمه ساختاریافته استفاده می‌شود که فرایند آن در چهار مرحله حاضر طراحی و اجرا می‌گردد:

- برنامه‌ریزی اقدامات اولیه جهت هماهنگی‌های لازم برای مصاحبه
- شروع مصاحبه با ارائه موضوع و اهداف تحقیق از طریق پژوهشگر
- طرح سؤالات مصاحبه بر اساس اهداف تحقیق
- جمع‌بندی و تحلیل داده‌های مصاحبه

در تحقیق حاضر، مصاحبه‌ها به‌صورت حضوری با یادداشت‌برداری با کسب اجازه از مصاحبه‌شوندگان انجام شد. جامعه آماری شامل خبرگان اداره جهاد کشاورزی و منابع طبیعی کشور و تعدادی از اساتید دانشگاهی خبره در بخش کشاورزی مالی مورد مصاحبه قرار گرفتند. پس از اعلام موافقت، مصاحبه تلقی، برداشت و شاخص‌های موردنظر برای بهبود سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی کشور موانع و چالش‌های، برنامه‌ها و فعالیت‌های مورد انتظار مهم‌ترین عوامل مؤثر در تداوم و اثربخشی برنامه‌ها و فعالیت‌های مربوط، تغییرات مورد انتظار و ضرورت ایجاد ساختار مشخص می‌گردد. برای گردآوری داده‌ها از علاوه بر مصاحبه با خبرگان از مطالعات میدانی، کتابخانه‌ای استفاده می‌شود. با کنار هم قرار دادن محتوای مصاحبه‌ها، اطلاعات آماری جمع‌آوری شده و همچنین داده‌های حاصل از تحقیقات میدانی، نیازمندی‌های اطلاعاتی موضوع تحقیق تأمین می‌گردد که روش نمونه‌گیری هدفمند یا نمونه‌گیری تئوریک است نظری است چون نمونه‌گیری تا رسیدن به اشباع موارد زائد (مواردی که پس از آن اطلاعات جدیدی به دست نمی‌آید)

^۱ - Eze and Ogiji

^۲ - Denis

ادامه می‌یابد (گال و همکاران^۱، ۲۰۰۶). در راستای تحقیق نمونه آماری از ۲۰ نفر از خبرگان آگاه و مطلع در حوزه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی کشور تشکیل شده است که اطلاعات مربوط به مشخصات مصاحبه شونده‌گان در جدول (۱) نشان داده شده است.

ردیف	تحصیلات	سابقه کاری	سمت
۱	ارشد	۳۳	رئیس اداره
۲	دکتر	۱۰	هیات علمی
۳	دکتر	۳۰	هیات علمی
۴	دکتر	۲۳	هیات علمی
۵	ارشد	۲۷	رئیس اداره
۶	دکتر	۲۸	هیات علمی
۷	دکتر	۲۰	رئیس اداره
۸	دکتر	۲۰	هیات علمی
۹	دکتر	۲۵	رئیس اداره
۱۰	ارشد	۱۸	رئیس اداره
۱۱	دکتر	۱۰	رئیس اداره
۱۲	دکتر	۲۷	رئیس اداره
۱۳	ارشد	۱۵	رئیس اداره
۱۴	دکتر	۲۵	رئیس اداره
۱۵	ارشد	۲۹	رئیس اداره
۱۶	دکتر	۲۶	هیات علمی
۱۷	دکتر	۲۴	رئیس اداره
۱۸	دکتر	۲۰	رئیس اداره

جدول (۱)
مشخصات افراد
مصاحبه شونده

رئیس اداره	۱۸	ارشد	۱۹
رئیس اداره	۲۰	ارشد	۲۰

تحلیل داده‌ها در تحقیق حاضر مبتنی بر رویکرد داده بنیاد می‌باشد. رویکرد داده بنیاد شامل سه مرحله اصلی است. کدگذاری باز، کدگذاری محوری و کدگذاری انتخابی است. کدگذاری باز: کدگذاری باز فرایند تحلیلی نام‌گذاری مفاهیم و طبقه‌بندی و کشف ویژگی‌ها و ابعاد آنها در داده‌ها است که پژوهشگر مفاهیم را از زوایای مختلفی از درون و بیرون بررسی و تحلیل می‌کند تا دیدگاه متفاوتی در خصوص اهمیت و جایگاه مفاهیم کسب کند (کوربین و استرس، ۲۰۰۸). در پژوهش حاضر مصاحبه‌ها پس از پیاده‌سازی، با استفاده از روش تحلیل محتوا به صورت سطر به سطر بررسی، مفهوم‌پردازی، مقوله‌بندی و سپس، بر اساس مشابهت، ارتباط مفهومی و خصوصیات مشترک بین کدهای باز، مفاهیم و مقولات طبقه‌ای از مفاهیم مشخص شدند. در مرحله کدگذاری باز، از ۲۰ مصاحبه دقیق با خبرگان ۶۹ مفهوم حاصل شد و در نهایت ۲۳ مقوله شناسایی شد. نتایج این مرحله شامل شکل‌گیری مفاهیم اولیه و مقوله‌های حاصل از آنها در جدول شماره (۲) نشان داده شده است.

جدول (۲) مفاهیم و مقوله‌های حاصل از مرحله کدگذاری باز

ردیف	مفاهیم	مقوله
۱	سیاست حمایتی دولت بر بهره‌وری	سیاست گذاری
۲	اشتغال	
۳	شرایط جلب سرمایه‌گذاری خصوصی داخلی و خارجی	
۴	قوانین و مقررات	
۵	نوع و شرایط تسهیلات	تسهیلات اعتباری
۶	ارزیابی صحیح مشتری	
۷	هزینه دریافت وام	
۸	تأمین نیازهای اعتباری تولیدکنندگان بخش کشاورزی و صنایع غذایی	
۹	توزیع تسهیلات اعتباری بانک به تناسب ظرفیت جذب اعتبار به زیربخش‌های مختلف کشاورزی	
۱۰	بانک زمین به فارغ‌التحصیلان رشته کشاورزی	
۱۱	انرژی نیروی انسانی	شرایط کاری
۱۲	هزینه و دستمزد	
۱۳	عوامل انگیزشی	
۱۴	روابط اجتماعی	
۱۵	اعتماد متقابل	
۱۶	سنجش آگاهی و عملکرد	آموزش
۱۷	بازار سنجی	
۱۸	ترویج آموزش	
۱۹	تغییرات اقلیمی و جغرافیایی	شرایط جوی
۲۰	آب، خاک و منابع زیستی	منابع

ساختار بازار رقابتی	۲۱	ایجاد فضای رقابتی
	۲۲	حفظ قیمت رقابتی
	۲۳	بازاریابی
	۲۴	توسعه و نفوذ در بازار
	۲۵	ارتقا کیفیت محصولات
محدودیت بازار	۲۶	ساختار سلسله مراتبی
	۲۷	ارتباطات عمودی
	۲۸	سلطه روابط فردی
	۲۹	ضعف نظارتی
مخارج سرمایه گذاری	۳۰	فروش محصولات
	۳۱	هزینه‌های مواد اولیه، هزینه ماشین‌آلات، سوخت و هزینه افت کش نرخ استهلاک سرمایه
	۳۲	انتصاب توانمندی فردی نوآور، خلاق و دارای ابتکار عملکردی بالا
شایسته‌سالاری و تخصص گرایی	۳۳	تجربه کاری
	۳۴	مدرک تحصیلی
	۳۵	رشد فرهنگی و اجتماعی
خلق فضای پویایی سازمانی	۳۶	بهره‌گیری از فرصت‌های جدید و آماده رویارویی با تغییرات سطحی و بنیادی
	۳۷	توانمندی و رقابت‌پذیری بخش‌های تولیدی و بازرگانی کشور
تلفیق اقتصاد کشور با بازارهای منطقه‌ای و جهانی	۳۸	جلوگیری از آسیب به ساختارهای تولیدی کشور
	۳۹	راه‌اندازی صنایع کوچک و ایجاد منابع درآمدی
استفاده از روش‌های علمی برای سرمایه گذاری	۴۰	استفاده از نتایج طرح‌های تحقیقاتی و استفاده از نظرات کارشناسی
	۴۱	برنامه‌های تشویقی دولت برای افزایش بیمه‌گذاران
بیمه محصولات و کشاورزان	۴۲	بیمه‌های اتکایی
	۴۳	ورود بیمه‌های تجاری به بازار پرخطر کشاورزی با حمایت و کمک دولت
	۴۴	رشد اقتصادی در بخش کشاورزی
درآمد		

	پس‌انداز	۴۵
	توزیع درآمد در بخش کشاورزی	۴۶
مصرف انرژی	تولید ناخالص داخلی	۴۷
	شدت مصرف انرژی	۴۸
نا اطمینانی تورم	توسعه‌نیافتگی بازار مالی	۴۹
	وجود تنگنا در تأمین منابع مالی	۵۰
	سیاست تعدیل و تثبیت قیمت‌ها	۵۱
چهارچوب‌های دولت	حمایت از تولیدکننده	۵۲
	حمایت از مصرف‌کننده	۵۳
	حمایت از قیمت بازار	۵۴
	سیاست‌های اقتصادی درست	۵۵
تکنولوژی جدید و مکانیزه	مدیریت سهل‌تر ماشین‌آلات	۵۶
	بهینه‌سازی عملیات	۵۷
	افزایش تولید در واحد سطح	۵۸
	بهبود مستمر قابلیت‌ها	۵۹
نگهداری و تعمیرات ماشین‌آلات	نگهداری و مراقبت دقیق و مستمر	۶۰
	جلوگیری از خرابی بی‌وقفه با سرویس‌کاری	۶۱
ایجاد ارتباط مناسب بین زنجیره‌های تولید و تأمین	بازنگری و بازآفرینی در ساختارهای نهادی	۶۲
	ارتباط نهادی بین بهره‌برداران کشاورزی و نظام صنایع تبدیلی و توزیع‌کنندگان	۶۳
حفاظت اراضی	بهره‌گیری از امکانات بالقوه و ظرفیت‌های بدون استفاده	۶۴
	حفاظت اراضی از خشکسالی و فرسایش خاک	۶۵
صادرات	شاخص قیمت نسبی	۶۶
	رابطه مبادله تجاری	۶۷
	ارزش افزوده	۶۸
	نرخ ارز حقیقی	۶۹

شرایط علی: شرایط علی به شرایطی گفته می‌شود که عامل اصلی به وجود آورنده پدیده مورد مطالعه می‌باشد. شرایط علی حوادث، وقایع و اتفاقاتی هستند که به وقوع یا گسترش پدیده مورد نظر می‌انجامد. نتایج تحلیل محتوای پاسخ مصاحبه‌شونده‌ها به سؤالات نشان‌دهنده برداشت و تلقی آنها می‌باشد. شرایط علی در بهبود سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی به شرح زیر می‌باشد.

مفاهیم	مقوله	شرایط علی
سیاست حمایتی دولت بر بهره‌وری، اشتغال، شرایط جلب سرمایه‌گذاری خصوصی داخلی و خارجی، قوانین و مقررات	سیاست‌گذاری	
نوع و شرایط تسهیلات، ارزیابی صحیح مشتری، هزینه دریافت وام تأمین نیازهای اعتباری تولیدکنندگان بخش کشاورزی و صنایع غذایی، توزیع تسهیلات اعتباری بانک به تناسب ظرفیت جذب اعتبار به زیربخش‌های مختلف کشاورزی، بانک زمین به فارغ‌التحصیلان رشته کشاورزی	تسهیلات اعتباری	
انرژی نیروی انسانی، هزینه و دستمزد، عوامل انگیزشی، روابط اجتماعی، اعتماد متقابل	شرایط کاری	
سنجش آگاهی و عملکرد، بازار سنجی، ترویج آموزش	آموزش	
تغییرات اقلیمی و جغرافیایی	شرایط جوی	
آب، خاک و منابع زیستی	منابع	

شرایط مداخله‌گر (میانجی): شرایط مداخله‌گر مجموعه‌ای از وقایع، رخدادها و شرایط هستند که در فرآیند بهبود سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی رخ می‌دهند. در واقع، شرایط مداخله‌گر شرایط ساختاری هستند که به پدیده موردنظر تعلق دارند و بر راهبردهای کنش و واکنش اثر می‌گذارند. آنها راهبردها را درون بستر خاصی محدود یا تسهیل می‌کنند (دانیالی و همکاران، ۱۳۹۷؛ کوربین و استرس، ۲۰۰۸). شرایط مداخله‌گر در بهبود سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی به شرح زیر می‌باشد.

جدول (۵): مقوله و مفاهیم مربوط به شرایط مداخله‌گر

مفاهیم	مقوله	مداخله‌گر
ایجاد فضای رقابتی، حفظ قیمت رقابتی، بازاریابی، توسعه و نفوذ در بازار، ارتقا کیفیت محصولات	ساختار بازار رقابتی	
ساختار سلسله‌مراتبی، ارتباطات عمودی، سلطه روابط فردی، ضعف نظارتی	محدودیت بازار	

فروش محصولات، هزینه‌های مواد اولیه، هزینه ماشین‌آلات، سوخت و هزینه اکت کش
نرخ استهلاک سرمایه‌ها

مخارج سرمایه گذاری

شرایط بستر (زمینه‌ای): شرایط بستر مجموعه شرایطی است که زمینه پدیده مورد نظر را فراهم می‌سازد و بر رفتارها و کنش‌ها تأثیر می‌گذارد (مقدم و همکاران، ۱۳۹۵؛ کوربین و استرس، ۲۰۰۸) بر مبنای بهبود سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی کشور، شرایط زمینه‌ای به شرح زیر می‌باشد.

جدول (۶): مقوله‌ها و مفاهیم مربوط به شرایط زمینه‌ای

مفهوم	مقوله	شرایط زمینه‌ای
انتصاب توانمندی فردی خلاق و دارای ابتکار عملکردی ، مدرک تحصیلی، تجربه کاری	شایسته‌سالاری و تخصص گرایی	شرایط زمینه‌ای
رشد فرهنگی و اجتماعی، بهره‌گیری از فرصت‌های جدید، آماده رویارویی با تغییرات سطحی و بنیادی،	خلق فضای پویایی سازمانی	
توانمندی و رقابت‌پذیری بخش‌های تولیدی و بازرگانان کشور، جلوگیری از آسیب به ساختارهای تولیدی کشور	تلفیق اقتصاد کشور با بازارهای منطقه‌ای و جهانی	
راه‌اندازی صنایع کوچک و ایجاد منابع درآمدی، استفاده نتایج طرح‌های تحقیقاتی و استفاده از نظرات کارشناسی	استفاده از روش‌های علمی برای سرمایه گذاری	
برنامه‌های تشویقی دولت برای افزایش بیمه‌گذاران، بیمه‌های تکمیلی، ورود بیمه‌های تجاری به بازار پرخطر کشاورزی حمایت و کمک دولت	بیمه محصولات و کشاورزان	

رویکرد داده بنیاد

مقوله مرکزی، ایده و فکر محوری، رخدادهای بنیادی یا پدیده‌های اساسی است که کنش / واکنش‌های دیگر مقوله‌ها را هدایت و مدیریت می‌کند. مقوله مرکزی ایده (انگاره، تصور) یا پدیده‌ای است که اساس و محور فرایند است. این مقوله همان عنوانی (نام یا برچسب مفهومی) است که برای چارچوب یا طرح به وجود آمده در نظر گرفته می‌شود. مقوله‌ای که به‌عنوان مقوله مرکزی انتخاب می‌شود باید به‌قدر کافی انتزاعی بوده و بتوان سایر مقولات اصلی را به آن ربط داد (مقدم و همکاران، ۱۳۹۵؛ محب زادگان و همکاران، ۱۳۹۲).

جدول (۷): مقوله‌ها، ابعاد و مفاهیم مربوط به مقوله مرکزی

مقوله مرکزی	مقوله	مفاهیم
-------------	-------	--------

درآمد	رشد اقتصادی در بخش کشاورزی، پس‌انداز توزیع درآمد در بخش کشاورزی
مصرف انرژی	تولید ناخالص داخلی شدت مصرف انرژی
نا اطمینانی تورم	توسعه نیافتگی بازار مالی، وجود تنگنا در تأمین منابع مالی، سیاست تعدیل و تثبیت قیمت‌ها

راهبردها و استراتژی‌ها: راهبردها کنش‌های هدفمندی هستند که راه‌حلی برای پدیده موردنظر فراهم می‌سازند و منجر به ایجاد پیامدها و نتایج می‌شوند. راهبردها مبتنی برکنش‌ها و واکنش‌هایی برای کنترل، اداره و برخورد با پدیده موردنظر هستند (محب زادگان و همکاران، ۱۳۹۲؛ کوربین و استرس، ۲۰۰۸). راهبردها باید اثربخش و روشن‌کننده راه پژوهشگر بوده او را در جهت دستیابی به استراتژی‌های مؤثر هدایت نماید. راهبردهای مؤثر در بهبود سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی کشور به شرح زیر می‌باشد.

جدول (۸): مقوله‌ها و مفاهیم مربوط به راهبردها و استراتژی‌ها

مفاهیم	مقوله	راهبردها و استراتژی‌ها
حمایت از تولیدکننده، حمایت از مصرف‌کننده، حمایت از قیمت بازار، سیاست‌های اقتصادی درست	چهارچوب دولت	راهبردها و استراتژی‌ها
مدیریت سهل‌تر ماشین‌آلات، بهینه‌سازی عملیات، افزایش تولید در واحد سطح، بهبود مستمر قابلیت‌ها	تکنولوژی جدید و مکانیزه	
نگهداری و مراقبت دقیق و مستمر، جلوگیری از خرابی بی‌وقفه با سرویس کاری	نگهداری و تعمیرات ماشین‌آلات	

پیامدها: پیامدها نتایجی هستند که از راهبردها و کنش‌های مربوط به پدیده موردنظر حاصل می‌شوند (مقدم و همکاران، ۱۳۹۵) برای بهبود سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی کشور باید بررسی نمود که بهبود سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی چه پیامدهایی می‌تواند داشته باشد که به شرح زیر می‌باشد.

جدول (۹): مقوله‌ها و مفاهیم مربوط به پیامدها

مفاهیم	مقوله

بازنگری و بازآفرینی در ساختارهای نهادی، ارتباط نهادی بین بهره‌برداران کشاورزی و نظام صنایع تبدیلی و توزیع‌کنندگان	ایجاد ارتباط مناسب بین زنجیره‌های تولید و تأمین	پیامدها
بهره‌گیری کامل از امکانات بالقوه و ظرفیت‌های بدون استفاده حفاظت از اراضی و فرسایش خاک	حفاظت اراضی	
شاخص قیمت نسبی، نرخ ارز حقیقی، ارزش‌افزوده، رابطه مبادله تجاری	صادرات	

کدگذاری انتخابی

در کدگذاری باز، مفاهیم شناسی و در کدگذاری محوری با خلاصه کردن مفاهیم، مقوله‌ها استخراج می‌گردد. در کدگذاری انتخابی یا مرحله نظریه‌پردازی، پدیده محوری به شکلی نظام‌مند به دیگر مقوله‌های اصلی و فرعی ربط داده، روابط را اثبات پژوهی کرده و مقوله‌هایی را که نیاز به بهبود و توسعه بیشتری دارند، بهبود می‌بخشند (دانایی فرد و همکاران، ۱۳۹۰). مفاهیم حاصل از کدگذاری باز و محوری در مرحله کدگذاری انتخابی، به یکدیگر پیوند داده شد و به صورت یک مدل در جهت بهبود سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی کشور منعکس گردیدند و در نهایت مدل به شرح زیر می‌باشد.

شرایط علی

سیاست گذاری
تسهیلات اعتباری
شرایط کاری
آموزش
شرایط جوی
منابع

شرایط زمینه‌ای

شایسته سالاری و تخصص‌گرایی
خلق فضای پویایی سازمانی
استفاده از روش‌های علمی برای سرمایه‌گذاری
تلفیق اقتصاد کشور با بازارهای منطقه‌ای و جهانی
بیمه محصولات و کشاورزان

شکل (۱): مدل مفهومی تحقیق

نتیجه‌گیری

این پژوهش با بررسی ابعاد و مؤلفه‌های مؤثر بر بهبود سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی کشور به ارایه مدلی پرداخته است. شامل شرایط علی، شرایط زمینه‌ای، شرایط مداخله‌گر، پدیده محوری، راهبردها و پیامدها می‌باشد. شرایط علی شامل سیاست‌گذاری، اعتبارات بانکی، تسهیلات اعطایی، شرایط کاری، آموزش، شرایط جوی و منابع می‌باشد. در مقوله سیاست‌گذاری حمایتی دولت که با جهت‌دهی مناسب در جهت افزایش بهره‌وری و خود زمینه ساز اشتغال و رونق اقتصادی می‌گردد که شرایط را برای جلب سرمایه‌گذاری خصوصی داخلی و خارجی هموار می‌سازد. که نتایج این بخش با مطالعات نارویی و مهرابی بشرآبادی (۱۳۹۴)، هوشمند و همکاران، (۱۳۹۳)، سینق و همکاران^۱ (۲۰۲۰)، نوروزی و همکاران^۲ (۲۰۱۹)، باریکانی و شهبازی^۳ (۲۰۱۶) و حسینی و همکاران^۴ (۲۰۱۱) همسو است. تسهیلات اعتباری در تأمین نیازهای اعتباری تولیدکنندگان بخش کشاورزی به تناسب ظرفیت جذب اعتبار به زیربخش‌های مختلف کشاورزی، در رشد اقتصادی هر چه بیشتر این بخش موثر است، که با مطالعات تاری (۱۳۹۸)، مریدسادات و همکاران (۱۳۹۷)، نادری مهدی^۵ (۲۰۰۹) و برینر و رسنیک^۶ (۲۰۰۵) همخوانی دارد. شرایط کاری مناسب از لحاظ انگیزشی و رفاه مالی اعتماد متقابل نیروی انسانی حاصل می‌شود که با مطالعات مالوکو و همکاران^۷ (۲۰۲۰) و بالوق و

^۱ Singh & et al

^۲ Norozi & et al

^۳ Barikani & Shahbazi

^۴ - Hosseini & et al

^۵ - Naderi Mahdei et al

^۶ - Birner and Resnick

^۷ Maloku & et al

همکاران^۱ (۲۰۲۰) و ملون بدی^۲ (۲۰۲۰) هم راستا است. آموزش موجب افزایش آگاهی و عملکرد می گردد که در توسعه و افزایش کارایی و سرمایه گذاری در بخش کشاورزی موثر می باشد و از حد رفت زمان و هزینه جلوگیری می نماید. که با مطالعات شیری و همکاران (۱۳۹۶)، عباس رستمی و همکاران (۱۳۹۴)، قاسمی قوچقار و یار علی، (۱۳۹۳)، علی خانی و همکاران^۳ (۲۰۱۳) و اشرفی و همکاران^۴ (۲۰۰۷) نتایج مشابهی دارد. شرایط جوی مناسب در فراهم سازی بستر مناسب جهت تولید محصولات نقش حایز اهمیتی دارد. که با مطالعات خالقی و همکاران، (۱۳۹۴)، اسلامی (۱۳۹۰)، جی آی زد (۲۰۱۲)، لیچنکو و همکاران (۲۰۱۱) و تورلو و همکاران (۲۰۰۹) در نتایج مشابه می باشد. منابع شامل؛ آب، خاک و منابع زیستی است که تامین منابع نقش مهمی در امنیت غذایی پایدار ایفا می کند، که با مطالعات کورو و همکاران^۵ (۲۰۲۰)، هاسین و خان^۶ (۲۰۱۱)، و هورتو و ریزاسودارمو^۷ (۲۰۰۸) هم راستا می باشد. شرایط زمینه‌ای همان‌طور که در مدل ترسیمی مشخص شده است شامل شایسته سالاری و تخصص گرایی، خلق فضای پویایی سازمانی، استفاده از روش‌های علمی برای سرمایه گذاری، تلفیق اقتصاد کشور با بازارهای منطقه‌ای و جهانی، بیمه محصولات و کشاورزان است. در شایسته سالاری و تخصص گرایی، انتصاب فردی توانمند، خلاق و دارای ابتکار عملکردی بالا با تجربه در راهیابی صنعت کشاورزی در مسیر اقتصادی درست تاثیر گذار است که در مطالعات شفیع و همکاران (۱۳۹۵)، موسوی و همکاران (۱۳۹۵) سرنی و همکاران^۸ (۲۰۱۹) هم خوانی دارد. خلق فضای پویایی سازمانی برای انتقال ایده‌های جدید و نوآورانه سبب رشد فرهنگی و اجتماعی و امکان بهره‌گیری از فرصت‌های جدید در جهت رویارویی با تغییرات سطحی و بنیادی را فراهم می سازد است. که با مطالعات اولاه و همکاران^۹ (۲۰۱۵)، اکینولا^{۱۰} (۲۰۱۴)، نوسسال و گودای^{۱۱} (۲۰۰۹) هم جهت می باشد. مقوله تلفیق اقتصاد کشور با بازارهای منطقه‌ای و جهانی با مطالعات قاسیم و احمد^{۱۲} (۲۰۱۶)، اجیجولا و همکاران^{۱۳} (۲۰۱۱)، ایمین^{۱۴} (۲۰۱۰) هم راستا است. مقوله بیمه کردن محصولات و کشاورزان شامل؛ برنامه‌های تشویقی دولت برای افزایش بیمه گذاران، بیمه‌های اتکایی، ورود بیمه‌های تجاری به بازار پرخطر کشاورزی با حمایت و کمک دولت است. که با مطالعات سکیب و همکاران^{۱۵} (۲۰۱۶)، گاندز و همکاران^{۱۶} (۲۰۱۶)، اقایور صباغی^{۱۷} (۲۰۱۵)، تاج‌دینی و همکاران^{۱۸} (۲۰۱۵) و سالوسکی و کلاکژو گاجوسکا^{۱۹} (۲۰۱۴)، عزیز نصیری^{۲۰} (۲۰۱۱)، ترکمانی و موسوی^۱ (۲۰۱۱) و ولندیا و همکاران^۲ (۲۰۰۹) نتایج مشابهی دارد. شرایط مداخله‌گر به مقوله های

^۱ Balogh & et al

^۲ Mellon-Bedi & et al

^۳ - Alikhani & et al

^۴ - Ashrafi & et al

^۵ Corrado & et al

^۶ - Haseen and Khan

^۷ - Hortono and Resosudarmo

^۸ Sarni & et al

^۹ - Ullah & et al

^{۱۰} - Akinola

^{۱۱} - Nossal and Gooday

^{۱۲} - Qasim and Ahmad

^{۱۳} - Ajijola & et al

^{۱۴} - Aimin

^{۱۵} Saqib & et al

^{۱۶} Gunduz

^{۱۷} - Aghapou rSabbaghi

^{۱۸} Tajeddini

^{۱۹} Sulewski P& ħ oczko-Gajewska

^{۲۰} - AzizNasiri

ساختار بازار رقابتی، محدودیت بازار و مخارج سرمایه‌گذاری تقسیم می‌گردد. ساختار بازار رقابتی با ایجاد فضای رقابتی و حفظ قیمت رقابتی در توسعه و نفوذ در بازار موثر می‌باشد که با مطالعات بروسکی و همکاران^۳ (۲۰۲۰)، کورودو و همکاران (۲۰۲۰)، دی مارو و همکاران^۴ (۲۰۲۰)، سولوسکی و کولزکو-گاجوسکا^۵ (۲۰۱۴)، سوختانلو و همکاران^۶ (۲۰۱۳)، کارد و همکاران^۷ (۲۰۱۰) و ویلکینسون و روچا^۸ (۲۰۰۸) نتایج مشابهی دارد. همچنین مقوله محدودیت بازار با یافته‌های، کشاورز و کیامهر (۱۳۹۷)، برادران حسن زاده و همکاران (۱۳۹۳)، رویسونگ و همکاران^۹ (۲۰۱۶)، پیترز^{۱۰} (۲۰۱۰) و مقوله مخارج سرمایه‌گذاری با مطالعات کارمن و همکاران^{۱۱} (۲۰۲۰)، سلامی و همکاران^{۱۲} (۲۰۱۲)، بیرلی و همکاران^{۱۳} (۲۰۰۸)، کولا^{۱۴} (۲۰۰۸) نتایج مشابهی دارد.

مقوله محوری با تأثیرپذیری از شرایط علی به‌منظور بهبود سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی دربرگیرنده عوامل ذیل می‌باشد. درآمد، مصرف انرژی و نا اطمینانی تورم می‌باشد. مقوله درآمد با مطالعات بنی اسدی و محسنی (۱۳۹۳) ربیعی و همکاران (۱۳۹۱)، اناند^{۱۵} (۲۰۱۴)، هژبر کیانی و مرادی^{۱۶} (۲۰۱۲)، زبایی^{۱۷} (۲۰۰۵) هم راستا است. همچنین مقوله مصرف انرژی با مطالعات، عباسی (۱۳۹۴)، نیک زاد و همکاران (۱۳۹۲)، زارع مهرجردی و ضیاآبادی (۱۳۸۹) نتایج مشابهی دارد. مقوله نا اطمینانی تورم با مطالعات فدرکه و مینجیستیب^{۱۸} (۲۰۱۹)، عزیزی و حقی بشر آبادی^{۱۹} (۲۰۱۴)، اجون و آگومیک^{۲۰} (۲۰۱۳) و هویارد^{۲۱} (۲۰۰۷) همخوانی دارد. پدیده محوری با تأثیرپذیری از مجموعه عوامل زمینه‌ای و مداخله‌گر موجب ایجاد کنش‌ها و واکنش‌های متقابلی می‌شود؛ به عبارت دیگر بهبود سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی به عوامل زمینه‌ای و مداخله‌گر بستگی دارد که منجر به راهبردهای تحقیق گردید. راهبرد های اساسی جهت بهبود سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی به شرح زیر است. چهارچوب دولت، استفاده از تکنولوژی جدید و مکانیزه و نگهداری و تعمیرات ماشین آلات است. که مقوله چهارچوب دولت با مطالعات فاگارسی و همکاران^{۲۲} (۲۰۱۴)، و ادیپالا همکاران^{۲۳} (۲۰۰۳) نتایج مشابهی دارد. تکنولوژی جدید و مکانیزه به مدیریت سهل تر عملیات کمک نموده و زمان بیشتری در جهت بهبود

^۱ - Torkamani & Mousavi

^۲ - Velandia & et al

^۳ Bórawski & et al

^۴ Di Mauro

^۵ - Sulewski and ooozzko-Gajewska

^۶ - Sookhtanlou & et al

^۷ Card & et al

^۸ - Wilkinson and Rocha

^۹ - Riwthong & et al

^{۱۰} - Pieters

^{۱۱} Cameron & et al

^{۱۲} - Salami & et al

^{۱۳} - Byerlee & et al

^{۱۴} - Kula & et al

^{۱۵} - Anand & et al

^{۱۶} - Hojabr Kiani and Moradi

^{۱۷} Zibayi

^{۱۸} - Fedderke and Mengisteab

^{۱۹} - Azizi and Haghi Bashraabadi

^{۲۰} - Ajuwon and Ogwumike

^{۲۱} Hubbard

^{۲۲} Fagarasi & et al

^{۲۳} Adipala & et al

مستمر قابلیت ها و افزایش تولید در واحد سطح را فراهم می سازد که در نتیجه به بهینه سازی عملیات منجر می گردد که نتایج این بخش با مطالعات الکون و همکاران^۱ (۲۰۱۱) و بتی و دیکمن^۲ (۲۰۱۰) هم راستا است. مقوله نگهداری و تعمیرات با مطالعات مهرآئی و همکاران (۱۳۹۵)، موسوی پور و همکاران (۱۳۹۱) و خدابخشیان^۳ (۲۰۱۳) نتایج مشابهی دارد. پیامد های بهبود سرمایه گذاری در بخش کشاورزی شامل ایجاد ارتباط مناسب بین زنجیره های تولید و تامین، حفاظت اراضی و صادرات می باشد. مقوله ایجاد ارتباط مناسب بین زنجیره های تولید و تامین با مطالعات شرقی و همکاران^۴ (۲۰۱۰)، شیفراو و همکاران^۵ (۲۰۰۹)، میلر و بلیر^۶ (۲۰۰۹) و هوارد^۷ (۲۰۰۸) نتایج مشابهی دارد. با مطالعات نتایج مشابهی دارد. همچنین مقوله حفاظت اراضی با مطالعات سکری و همکاران^۸ (۲۰۱۹)، خوشنودی فر و همکاران^۹ (۲۰۱۶) نتایج مشابهی دارد و مقوله صادرات با یافته های مطالعات رضایی و همکاران (۱۳۹۲)، محمد^{۱۰} (۲۰۱۸)، لیمسا و همکاران^{۱۱} (۲۰۱۸) و کادت و همکاران^{۱۲} (۲۰۱۳) مطابقت دارد.

منابع

۱. اسلامی، پگاه. (۱۳۹۰). نقش گازهای گلخانه ای در رابطه با تغییر اقلیم. همایش ملی تغییر اقلیم و تاثیر آن بر کشاورزی و محیط زیست. همایش ملی تغییر اقلیم و تاثیر آن بر کشاورزی و محیط زیست، ارومیه.
۲. اکبرزاده، مرتضی و سلیمانی، محمد. (۱۳۹۷). آسیب شناسی موانع توسعه بخش کشاورزی در کشورهای اسلامی. *دوفصلنامه علمی- پژوهشی مطالعات اقتصاد اسلامی*، ۱۱(۱)، ۴۹-۶۷.
۳. امیدوار، زینب و مقدسی، رضا. (۱۳۹۸). برآورد ارزش افزوده زیر بخش کشاورزی ایران. *مجله اقتصاد کشاورزی و توسعه*، ۲۷(۱۰۵)، ۱۷۱-۲۰۴.
۴. آقانسیری، مریم. (۱۳۹۱). مروری بر روند سرمایه گذاری بخش کشاورزی در چهار برنامه توسعه کشور. *مجله اقتصادی ماهنامه بررسی مسائل و سیاستهای اقتصادی*، ۱۲ (۴ و ۵)، ۶۱-۷۸.

^۱ Alcon & et al

^۲ Batte & Diekmann

^۳ Khodabakhshian

^۴ - Sharghi et al

^۵ Shiferaw & et al

^۶ - Miller and Blair

^۷ Huard

^۸ kkrre & et al

^۹ Khoshnodifar & et al

^{۱۰} Mohammed

^{۱۱} Lemessa & et al

^{۱۲} Cadot & et al

۵. بانک مرکزی ج.ا.ا. (۱۳۹۷). گزارش اقتصادی و ترانزنامه، سالهای مختلف، اداره بررسیها و سیاستهای اقتصادی.
۶. بانک مرکزی ج.ا.ا. (۱۳۹۸). گزارش اقتصادی و ترانزنامه، سالهای مختلف، اداره بررسیها و سیاستهای اقتصادی.
۷. بختیاری، صادق و پاسبان، فاطمه. (۱۳۸۳). نقش اعتبارات بانکی در توسعه فرصت های شغلی: مطالعه موردی بانک کشاورزی. *مجله اقتصاد کشاورزی و توسعه*، ۱۲(۴۶)، ۷۳-۱۰۵.
۸. جلایی، سید عبدالمجید؛ عزیزی، آسیه، زارعی، نسیمه و مهرابی بشرآبادی، حسین. (۱۳۹۳). بررسی جایگاه و نقش بخش کشاورزی در ادوار تجاری ایران. *فصلنامه مدل‌سازی اقتصادی*، ۸(۱)، ۶۷-۸۲.
۹. حاجی میررحیمی، سید داود؛ مخبر، عبدالله و نوتاش، محمدرضا. (۱۳۹۶). متغیرهای مؤثر بر توسعه کارآفرینی در مرکز آموزش عالی امام خمینی. *پژوهش مدیریت آموزش کشاورزی*، ۹(۴۲)، ۸۸-۱۰۴.
۱۰. خالقی، سعیده؛ بزازان، فاطمه و مدنی، شیما. (۱۳۹۴). اثر تغییر اقلیم بر تولید بخش کشاورزی و بر اقتصاد ایران (رویکرد ماتریس حسابداری اجتماعی). *فصلنامه علمی - پژوهشی تحقیقات اقتصاد کشاورزی*، ۷(۲۵)، ۱۱۳-۱۳۵.
۱۱. خسروبیگی، رضا؛ شایان حمید؛ عنابستانی علی اکبر و بوزرجمهری، خدیجه. (۱۳۹۳). بررسی تحلیلی عوامل بازدارنده توسعه کشاورزی در نواحی روستایی. *مجله پژوهش و برنامه ریزی روستایی*، ۳(۶)، ۱۷-۱.
۱۲. دانایی فرد، حسن؛ الوانی، سیدمهدی و آذر عادل. (۱۳۹۰). روش شناسی پژوهش کیفی در مدیریت: رویکردی جامع. ناشر: اشراقی، صفار.
۱۳. دانیالی ده حوض، محمود؛ علامه، سید محسن و صفری، علی. (۱۳۹۷). طراحی الگوی مدیریت جانشین پروری با رویکرد داده بنیاد. *پژوهش نامه مدیریت تحول*، ۱۰(۱۹)، ۱۳۸-۱۰۵.
۱۴. دهقانی سریزدی، محمد و اولیا، محمد صالح. (۱۳۹۳). بکارگیری سیستم های دینامیکی برای تحلیل تأثیر مدیریت دانش بر تعالی سازمان. *مدیریت تولید و عملیات*، ۵(۸)، ۳۹-۵۲.
۱۵. رضایی، ا. سعیدی، م. شکری، ف. (۱۳۹۲). نگرشی بر علل ساختاری بیشبانی صادرات غیرنفتی در ایران. *فصلنامه پژوهشنامه اقتصادی* سال سیزدهم، شماره ۵۱، صفحات ۲۱۰-۱۸۹.
۱۶. زارع مهرجردی، محمدرضا و ضیاآبادی، مریم. (۱۳۸۹). عوامل مؤثر بر مصرف انرژی در بخش کشاورزی. *مجله توسعه سرمایه*، ۳(۵)، ۱۵۳-۱۳۳.
۱۷. زروندی، مهدی؛ شمس دولت آبادی، محمدرضا و امینی، سید جواد. (۱۳۹۵). تبیین نظریه امنیت محیط زیست بر اساس تحلیل محتوای بیانات مقام معظم رهبری حضرت امام خامنه ای (مدظله العالی). *فصلنامه آفاق امنیت*، ۹(۳۰)، ۴۱-۶۴.
۱۸. شریف زاده، محمد شریف و عبدالله زاده، غلامحسین. (۱۳۹۴). مولفه‌های توسعه‌ی آموزش کارآفرینی در نظام آموزش عالی کشاورزی. *پژوهش مدیریت آموزش کشاورزی*، ۷(۳۲)، ۹۶-۱۱۲.
۱۹. شفیع‌زاد، غفاری، ر. بذرافشان، م. سامانی قطب آبادی، س. ۱۳۹۵. گردشگری کشاورزی فروش تجربه های جدید در مزرعه. سومین کنفرانس بین المللی ایده های نوین در کشاورزی، محیط زیست و گردشگری. ص ۱۲-۱.

۲۰. شیری، اردشیر؛ محمدیار، سمیه؛ اکبری، پیمان و ارجی، عیسی. (۱۳۹۶). نقش ترویج مفاهیم کشاورزی و آموزش منابع انسانی در بهبود عملکرد تولید و بهره‌وری گیاه دارویی آویشن *thymus vulgaris* در غرب کشور. پژوهش مدیریت آموزش کشاورزی، ۹(۴۱)، ۱۶-۲۷.

۲۱. Alcon, F., Dolores de Miguel, M. and Burton, M. ۲۰۱۱. Duration analysis of adoption of drip irrigation technology in southeastern Spain. *Technological Forecasting and Social Change*, ۷۸: ۹۹۱-۱۰۰۱

۲۲. Alikhani, M. Charmchian Langerodi, M. and Ahmadpour. A. (۲۰۱۳). An Investigation of Factors Affecting the Adoption of Precision Agriculture in the Lorestan Province, Iran. *International Research Journal of Applied and Basic Sciences*, ۶ (۷), ۹۷۲-۹۷۶.

۲۳. Anand, R., Cheng, K. and Rehman, S. (۲۰۱۴). Potential growth in emerging Asia. *IMF Working Paper*, No. ۱۴/۲.

۲۴. Ashrafi, A., Mehrabaneian, A. and pour kakhki, A. (۲۰۰۷). Survey utilization Petty peasant In Iranian Agriculture: Supportive Policies and guidelines. ۶th National Conference of Agricultural Economics, College of Agriculture, Ferdowsi University of Mashhad.

۲۵. Azizi, A. and Haghi Bashraabadi, H. (۲۰۱۴). The effect of facility of Agricultural Bank on the growth of agricultural sub-sectors. *Quarterly Rural Development Strategies*, ۴, ۱۱-۱.

۲۶. Aziz-Nasiri S. (۲۰۱۱). Agricultural risk management by using agricultural crop insurance based on climate indicators. *New World Insurance Magazine*, ۱۴(۱۶۱), ۳۴-۴۸.

۲۷. Balogh, P. Bujdos, Á. Czibere, I. Fodor, L. Gabnai, Z. Kovách, I. Nagy, J and Bai, A. ۲۰۲۰. Main Motivational Factors of Farmers Adopting Precision Farming in Hungary *Agronomy* ۲۰۲۰, 00(۴), ۶۱۰.

۲۸. Barikani, A. and Shahbazi, H. (۲۰۱۶). The study of the effect of subsidy support policies on inputs on total factor productivity of Iranian agricultural sector. *Journal of Agricultural Economics and Development*, ۲۴ (۹۳), ۲۴۷-۲۷۰. (In Persian)

۲۹. Batte, M., Diekmann, F. (۲۰۱۰). Adoption and use of precision farming Technology in ohio. AED Economics Report Columbus, ohio: Department of Agricultural, Environment al, and Development Economics, The ohio State university.

۳۰. Birner, R. and Resnick, D. (۲۰۰۵). Policy and politics for smallholder agriculture, In: IFPRI (International Food Policy Research Institute)(Eds). The future of small farms, Proceedings of a Research Workshop, June ۲۶-۲۹, ۲۰۰۵. IFPRI (International Food Policy Research Institute), Overseas Development Institute (ODI) & Imperial College, London, Wye, UK, ۲۸۳-۳۱۱.